

W at is GHB?

GHB is de straatnaam voor het middel GammaHydroxyButyraat (GammaHydroxyBoterzuur), dat vroeger werd gebruikt als inslaapmiddel bij operaties. Vanwege de trage inwerking en de ongewenste nawerkingen wordt GHB niet meer voor dit doel gebruikt. GHB bestaat in flesjes, tabletvorm en in poedervorm. Het is geurloos en smaakt een beetje zoutig. GHB wordt soms nog in het buitenland geproduceerd door de farmaceutische industrie. Daarnaast wordt het langs illegale weg geproduceerd. Sommige mensen kopen GHB via internet of maken het zelf. Het valt onder de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening en is daarom legaal, mits het op doktersrecept verkregen wordt.

Wat is de werking van GHB? In kleine hoeveelheden geeft GHB een ontspannen, vredig gevoel en werkt het seksueel stimulerend. Bij hogere doseringen van GHB kunnen misselijkheid en duizeligheid optreden. Uiteindelijk val je als een blok in slaap. Dit lijkt veel op het effect van een grote dosis alcohol. Bij het wakker worden is men vaak erg alert en soms zelfs wat agressief. Het doseren van GHB is erg moeilijk en gaat vaak mis.

Wat zijn de risico's? Als je bewusteloos raakt door gebruik van GHB loop je het risico te stikken doordat de tong de luchtpijp kan blokkeren. Ga je door gebruik van GHB braken, dan kan de maaginhoud in de longen terechtkomen. Wanneer tegelijk met GHB ook alcohol is gebruikt, bestaat het risico op een ademstilstand omdat alcohol de dempende werking van GHB versterkt. Ook mensen met epilepsie en hart- en vaatproblemen kunnen beter geen GHB gebruiken. De combinatie van GHB met andere drugs geeft onvoorspelbare effecten.

En dan nog dit over GHB. Hoewel er niets bekend is over dit middel en zwangerschap, is het onverstandig om tijdens zwangerschap en borstvoeding drugs te gebruiken. GHB was tot 7 mei 1996 verkrijgbaar in 'smartshops' als legale chemische drug. De Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft de verkoop verboden omdat zes jongeren in levensgevaar in het ziekenhuis werden opgenomen na het gebruik van GHB in combinatie met alcohol.

Kan GHB worden bepaald in het laboratorium? Ja, echter alleen door middel van een onderzoek met GC-methode. Er bestaat geen screeningsmethode voor GHB.

Hoe lang is GHB aantoonbaar in de urine? GHB heeft een zeer korte halfwaardetijd en is dan ook niet lang aantoonbaar in urine. Gebruik zal slechts kunnen worden aangetoond wanneer binnen 12 uur na gebruik urine wordt afgenomen.

W at is speed?

Speed' en 'pep' zijn straatnamen voor 'wekaminen'. Wekaminen zijn chemische stoffen die stimulerend werken op het centrale zenuwstelsel. Er zijn verschillende soorten wekaminen. De belangrijkste zijn (dex)amfetamine en methamfetamine. Ze verschillen van elkaar in sterkte en werkingsduur.

Hoe wordt speed gebruikt? Speed is te koop als pil of in poedervorm. Meestal wordt het geslikt, maar het kan ook gesnoven of gespoten worden. Wordt speed geslikt, dan begint het meestal na 15 tot 20 minuten te werken. Wordt het gesnoven, dan komt de speed via het neusslijmvlies in het bloed terecht. Het effect komt na een paar minuten. Wordt het in een ader gespoten, dan werkt de speed vrijwel onmiddellijk. In alle gevallen is de speed na ongeveer acht uur uitgewerkt. Methamfetamine werkt langer, ongeveer twaalf uur. Vaak wordt speed vermengd met andere stoffen. Daardoor weet de gebruiker eigenlijk nooit zeker wat hij koopt.

Wat zegt de wet? Speed wordt tot de harddrugs gerekend. Het produceren, verhandelen en bezitten van harddrugs is verboden. Maar het bezit van een kleine hoeveelheid speed wordt in de praktijk niet met voorrang opgespoord en vervolgd.

Wat voelt de speedgebruiker? Het gaat de gebruikers van speed om het oppeppend effect. Dat effect werkt zowel op het lichaam als op de geest.

De kracht van het effect hangt af van de dosis en de manier waarop de speed wordt gebruikt. Met name de geestelijke effecten worden sterk beïnvloed door het verwachtingspatroon van de gebruiker. Door speed wordt vermoeidheid niet meer gevoeld. De eetlust verdwijnt. De bloeddruk gaat omhoog en de pols versnelt. De pupillen worden groter, de spieren spannen zich. Ook hoofdpijn en duizeligheid zijn niet ongebruikelijk, net als knarsetanden en snel bewegen van de kaken. Het geestelijk effect: speed maakt de gebruiker tijdelijk actief, vrolijk, alert en zelfverzekerd. Zelfkritiek verdwijnt, het praten gaat gemakkelijker en vlotter. Maar speed kan ook heel anders uitpakken: de gebruiker kan er prikkelbaar, onrustig en angstig door worden, met name als het aan het uitwerken is. Als speed uitgewerkt is, komt de eetlust terug. Omdat de gebruiker is doorgegaan zonder aan vermoeidheid toe te geven (hij heeft die immers niet gevoeld), kan een katterig gevoel achterblijven. Ongemerkt kan oververmoeidheid ontstaan. Veelgehoorde klachten van regelmatige gebruikers zijn chronische vermoeidheid, lusteloosheid en neerslachtigheid.

Kan ik zien of iemand speed gebruikt? Het is niet echt te zien. Het brengt wel bepaalde symptomen met zich mee, maar die kunnen ook het gevolg zijn van iets anders. Gebruik wordt waarschijnlijker, naarmate meer symptomen tegelijk voorkomen. Eigenlijk kan alleen een open gesprek duidelijk maken of iemand wel of niet gebruikt.

Kan speed worden bepaald in het laboratorium? Ja, speed wordt bepaald met de amfetaminescreening. De afkapwaarde is 1000 ng/mL. Met een screening worden niet alle amfetamine-achtige samen bepaald. Met een bevestigingsonderzoek kunnen de afzonderlijke amfetamine-achtige worden aangetoond.

Hoe lang is speed aantoonbaar in de urine? Amfetamine-achtige zijn 2 tot 4 dagen na gebruik niet meer aantoonbaar in de urine.